

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาของปัญหา

ระบบการศึกษาในประเทศไทย จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งจากการศึกษาวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพบว่า ผู้เรียนคนไทยประสบปัญหาในด้านการเรียนรู้ทักษะการพูดและการฟังมากที่สุด ทักษะทั้งสองนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในส่วนของ การออกเสียงมีงานวิจัยซึ่งพบว่า ปัญหาในการพูดการฟังภาษาอังกฤษที่ต้องจัดให้มีการสอนเน้นมากที่สุด คือ “การลงเสียงหนักเบา” (Stress) (Keopasom and Syananond, 1991) ปัญหานี้มีผู้เสนอว่า เกิดจากความแตกต่างของระบบเสียงหนักเบาในภาษาทั้งสอง กล่าวคือ ในคำหลาย พยางค์ของภาษาไทยส่วนใหญ่ จะลงเสียงหนักในตำแหน่งพยางค์สุดท้ายของคำ แต่ในภาษาอังกฤษคำส่วนใหญ่จะลงเสียงหนักในพยางค์แรกของคำ และการลงเสียงหนักดังกล่าวยังมีความสำคัญต่อการจำแนกความหมายและหน้าที่ของคำในภาษาด้วย (นิตยา วัชรโรจน์วงศ์, 2527)

จากการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ มีผู้เสนอว่า ตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของทั้งเด็กและผู้ใหญ่ คือ “ประสบการณ์ทางภาษาของผู้เรียน” (Learner's Language Experience) (Long, 1990) และ “ความสามารถในการฟัง” (Listening Ability) (Dreher and Larkins, 1972) ซึ่งความสามารถนี้ ไม่ได้หมายถึงเฉพาะการฟังเพื่อความเข้าใจ (Aural Comprehension) แต่เป็นความสามารถในการฟังเพื่อการจำแนกเสียง กล่าวคือ เป็นการฟังด้วยการรับรู้ (Aural Perception) เพื่อแยกแยะความแตกต่างระหว่างเสียงที่ได้ยิน ซึ่งมีความสำคัญมากต่อการเรียนภาษา เพราะเป็นรากฐานในการตีความหมายได้ถูกต้อง ความสามารถในการฟังเพื่อการจำแนกเสียง มีความสัมพันธ์กับทักษะการฟังและทักษะการพูดเป็นพิเศษ นอกจากนี้การศึกษายังเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ ในด้านทักษะการรับสาร (Perceptive Skills) ซึ่งหมายถึงทักษะการฟังและการอ่าน

กับทักษะการส่งสาร (Productive Skills) ซึ่งหมายถึงทักษะการพูดและการเขียน (ศุภพร สุขชื่น, 2528) แสดงให้เห็นว่า ทักษะการรับสารมีผลต่อการเรียนรู้ทักษะการส่งสาร โดยทักษะในการรับสารที่ดี จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทักษะในการส่งสารได้เร็วขึ้น หรือช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภาษาได้ง่ายขึ้น

ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เสียงและการออกเสียงหนักเบาในคำภาษาอังกฤษ โดยมุ่งศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ภาษาอังกฤษมากน้อยต่างกัน 2 กลุ่มย่อย โดยคัดเลือกจากคะแนนของการตอบแบบสอบถามประสบการณ์ภาษาอังกฤษ และกลุ่มความสามารถในการฟัง ที่คัดเลือกจากคะแนนการทดสอบความสามารถในการฟัง ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแบบทดสอบนี้ขึ้นมาเอง โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับความต่างของระบบเสียงหนักเบา ในภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ ผลที่ได้จากการทดสอบการรับรู้และการออกเสียงหนักเบาในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองนี้ จำนำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อศึกษาว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ทางภาษา และปัจจัยด้านความสามารถในการฟังของกลุ่มตัวอย่าง มีอิทธิพลต่อการรับรู้และการออกเสียงหนักเบาแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือเพื่อวิเคราะห์

- 1.2.1 การรับรู้เสียงหนักเบาในคำภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรังสิต
- 1.2.2 การเปล่งเสียงหนักเบาในคำภาษาอังกฤษของ นักศึกษากลุ่มนี้
- 1.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการออกเสียงหนักเบา กับประสบการณ์ภาษาอังกฤษและความสามารถในการฟังของนักศึกษากลุ่มนี้

1.3 สมมติฐาน

ผู้วิจัยมีข้อสมมติฐานในการศึกษานี้ ดังนี้

- 1.3.1 การรับรู้เสียงหนักเบา มีความสัมพันธ์กับการออกเสียงในทางบวก กล่าวคือ กลุ่มผู้ทดสอบที่สามารถได้ยินว่า พยางค์ใดของคำเป็นพยางค์ที่มีการลงเสียงหนักมากที่สุด จะสามารถออกเสียงหนักเบาได้ดี แต่กลุ่มผู้ทดสอบที่ไม่สามารถได้ยินว่า พยางค์ใดของคำเป็นพยางค์ที่มีการลงเสียงหนักมากที่สุด จะออกเสียงหนักเบาได้ไม่ดี

- 1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ภาษาอังกฤษมาก จะมีการรับรู้และการออกเสียงหนักเบาในคำภาษาอังกฤษได้ดี
- 1.3.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการฟังที่ดี จะมีการรับรู้และออกเสียงหนักเบาในคำภาษาอังกฤษได้ดี

1.4 เครื่องหมายที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาคั้งนี้ เครื่องหมายที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังต่อไปนี้คือ

1.4.1 สัญลักษณ์แทนเสียงภาษาอังกฤษ

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงพยัญชนะและสระในภาษาอังกฤษ รวมถึงการลงเสียงหนักเบาในชุดคำทดสอบของงานวิจัยนี้ ใช้ตามระบบ IPA (International Phonetic Association) และใช้ตามหลักการออกเสียงสำเนียงภาษาอังกฤษมาตรฐาน ตามพจนานุกรม Oxford Advanced Learner's Dictionary (Fourth Edition) (Hornby, 1989) เป็นสำคัญ

1.4.2 สัญลักษณ์แสดงลักษณะพยางค์ ได้แก่

- 1.4.2.1 [] แสดงว่าสัญลักษณ์ที่อยู่ภายในเครื่องหมายนี้คือ เสียง
- 1.4.2.2 / / แสดงว่าสัญลักษณ์ที่อยู่ภายในเครื่องหมายนี้คือ หน่วยเสียง
- 1.4.2.3 < > แสดงว่าสัญลักษณ์ที่อยู่ภายในเครื่องหมายนี้คือ รูปเขียน
- 1.4.2.4 ' _ _ _ หน้าพยางค์ใด แสดงว่า พยางค์ดังกล่าวลงเสียงหนักเป็นเอก (Primary Stress)
- 1.4.2.5 | _ _ _ หน้าพยางค์ใด แสดงว่า พยางค์ดังกล่าวลงเสียงหนักเป็นโท (Secondary Stress)
- 1.4.2.6 O เป็นสัญลักษณ์แทน พยางค์ปิด
- 1.4.2.7 X เป็นสัญลักษณ์แทน พยางค์เปิด
- 1.4.2.8 L เป็นสัญลักษณ์แทน พยางค์เชื่อม
- 1.4.2.9 O² เป็นสัญลักษณ์แทน พยางค์ที่ลงท้ายด้วยสระเสียงสั้น ขม น เสียงสระ /ə/ ในภาษาไทยพยางค์เหล่านี้จะมีเสียง [ə] ข้างท้าย เวลาที่ออกเสียงโดยลำพัง
- 1.4.2.10 O^N เป็นสัญลักษณ์แทน พยางค์เป็นลงท้ายด้วยเสียงไม่กัก (Nonstop)
- 1.4.2.11 O^S เป็นสัญลักษณ์แทน พยางค์คายลงท้ายด้วยเสียงกัก (Stop)

1.5 คำจำกัดความ

คำจำกัดความของลักษณะพยางค์ในที่นี่ ใช้ตามงานวิจัยของศุภกิตตา สุรินทวีไพบุณย์ (2528) และ Sudaporn Luksanceyanawin (1983, 1992) โดยได้ขยายความเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับลักษณะโครงสร้างพยางค์ในคำภาษาอังกฤษ ดังนี้

- 1.5.1 **พยางค์เชื่อม** หมายถึง พยางค์สระเสียงสั้น ไม่มีตัวสะกด หรือพยางค์ที่มีสระ /a/ โดยปกติจะไม่ลงเสียงหนัก ถ้าไม่เป็นพยางค์ท้าย เช่น พยางค์ที่ขีดเส้นใต้เหล่านี้ มะระ ทุเรียน ทุเรียน แต่ถ้าเป็นพยางค์ท้ายจะลงเสียงหนักเป็นเอก เช่น พยางค์ที่ขีดเส้นใต้เหล่านี้ มะระ ทุเรียน ทุเรียน เป็นต้น เมื่อนำคำภาษาอังกฤษมาเทียบ จะกำหนดให้ /æ/ เป็นสระในพยางค์เชื่อมที่ลงเสียงหนัก ('L) และ /ə/ เป็นสระในพยางค์เชื่อมที่ไม่ลงเสียงหนัก เพราะสระทั้งสองนี้ เป็นสระสั้นที่ปรากฏในโครงสร้างประเภทไม่มีตัวสะกดได้ เช่นเดียวกับพยางค์เชื่อมในภาษาไทย
- 1.5.2 **พยางค์ไม่เชื่อม** หมายถึง พยางค์ลักษณะอื่นๆ นอกจากพยางค์เชื่อม
- 1.5.3 **พยางค์เปิด** หมายถึง พยางค์ที่ลงท้ายด้วยสระเสียงยาว ไม่มีตัวสะกด
- 1.5.4 **พยางค์ปิด** หมายถึง พยางค์ที่ลงท้ายด้วยเสียงพยัญชนะ
- 1.5.5 **พยางค์เป็น** (Sonorant ending syllables or Non - checked syllables) หมายถึง พยางค์ในภาษาไทยที่ลงท้ายด้วยเสียงก้อง ได้แก่ พยางค์เปิดและพยางค์ที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะนาสิก (Nasals) และพยัญชนะเหลว (Liquids) เช่น เสียงพยัญชนะตัวสะกดในแม่กง แม่กม แม่กน แม่เกษ และแม่เกอว ในภาษาไทย
- 1.5.6 **พยางค์ตาย** (Obstruent ending syllables or Checked syllables)) หมายถึง พยางค์ในภาษาไทยที่ลงท้ายด้วยเสียงพยัญชนะกัก เช่น เสียงพยัญชนะท้ายในแม่กบ แม่กค และแม่กค ในภาษาไทย รวมถึงเสียงพยัญชนะเสียดแทรก (Fricatives) และกึ่งเสียดแทรก (Affricates) ซึ่งเป็นลักษณะเสียงที่ไม่ใช่เสียงก้อง
- 1.5.7 **การฟังภาษาอังกฤษ** หมายถึง การฟังด้วยการรับรู้ (Aural Perception) คือ การแยกแยะความแตกต่างระหว่างเสียงที่ได้ยินเท่านั้น ไม่รวมความเข้าใจและความหมาย
- 1.5.8 **เสียงเน้นหนักในคำ** หมายถึง Primary Stress ในคำภาษาอังกฤษ

1.5.9 กระดาษคำตอบคอมพิวเตอร์ หมายถึง กระดาษคำตอบที่ใช้ระบบการตรวจคำตอบด้วยเครื่องตรวจกระดาษคำตอบคอมพิวเตอร์ โดยผ่านสแกนเนอร์บอ จากคินสอ 2B ขึ้นไป ในที่นี้ เป็นกระดาษคำตอบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ใน มหาวิทยาลัยรังสิต

1.6 ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้เริ่มต้นการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ จากนั้นจึงกำหนดขอบเขต เกณฑ์ และตัวแปร เพื่อเลือกกลุ่มทดสอบและค่าที่ใช้ในการทดสอบสำหรับงานวิจัย จัดเตรียมและสร้างแบบทดสอบ บันทึกรูปแบบ แล้วจึงนำแบบทดสอบต่างๆ ดังกล่าวไปทดสอบ เก็บข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ ประเมินผล สรุปผลการวิจัย และเสนอรายงานการวิจัยในรูปวิทยานิพนธ์ต่อไป (ดูรายละเอียดเพิ่มเติม ในบทที่ 3)

1.7 ขอบเขตการวิจัย

- 1.7.1 ศึกษาการรับรู้และการแปลงเสียงหนักเบาในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ประสบการณีกาษาอังกฤษต่างกัน ที่คัดเลือกจากคะแนนการตอบแบบสอบถาม และกลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีความสามารถในการฟังต่างกัน โดยคัดเลือกจากคะแนนการทดสอบความสามารถในการฟัง จึงผลในกลุ่มในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมาเปรียบเทียบกัน
- 1.7.2 การทดสอบการรับรู้เสียงหนักเบาในที่นี้ เป็นการทดสอบการได้ยินเสียงที่เป็น Primary Stress ในคำภาษาอังกฤษ ไม่รวมถึงการฟังเพื่อความเข้าใจความหมาย
- 1.7.3 คำภาษาอังกฤษที่ใช้ในการทดสอบ จะเป็นคำสามพยางค์ที่มีโครงสร้างพยางค์แบบภาษาไทยตามงานวิจัยของศุภกัทยา (2528) และ Luksaneeyanawin (1983) โดยไม่ใช่คำประสม
- 1.7.4 การบันทึกถ้อยคำออกเสียงศัพท์อักษรในงานวิจัยนี้ ใช้ตามระบบของพจนานุกรม Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English (Fourth Edition)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.8.1 เป็นแนวทางให้กับผู้สนใจการวิจัยในแง่ของความสัมพันธของการรับรู้ และการออกเสียงภาษาอังกฤษในเรื่องอื่นๆ
- 1.8.2 เป็นแนวทางให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการกำหนดวิธีการสอน การจัดทำสื่อ และการจัดทำแบบฝึกการลงเสียงหนักเบาในคำภาษาอังกฤษหลายพยางค์ให้กับผู้เรียนไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย